

JABLOŇ PRO NAŠI OBEC

Tato aktivita je zaměřena na plánování k projektovému záměru (níže projektu) pro mladší žáky. K záznamu plánování je využit strom, jednotlivé oblasti plánování jsou připodobněny k příslušným částem stromu.

Dílčí cíl: žáci společně naplánují uskutečnění projektu.

Organizace: nejprve pracují žáci samostatně v lavicích, poté ve skupinách (buď již fungujících v rámci celého projektu nebo vytvořených pouze pro tuto aktivitu, záleží na celkovém průběhu realizace).

Pomůcky: velký plakát s kresbou stromu (doporučujeme jabloň nebo jiný strom, u kterého lze snadno ztvárnit zejména listy a plody), různobarevné kartičky potřebných tvarů (viz popis částí stromu).

PRŮBĚH AKTIVITY:

1. krok

Nejprve žákům připomeneme náš vybraný projekt. Vysvětlíme jim, že cílem nastávající lekce je co nejlépe jej naplánovat, abychom věděli, co je třeba k jeho uskutečnění. Název projektu (existuje-li tak i logo nebo motto) napíše učitel na plakát s předkresleným stromem (strom mohou žáci připravit třeba během hodiny výtvarné výchovy). V tuto chvíli je také vhodné připomenout stručně, jak došlo k výběru projektu.

2. krok

Žáci nejprve pracují samostatně v lavicích, aby se nerušili. Obdrží jednoduchý pracovní list (viz níže). Společně projdeme jeho jednotlivé části a necháme žáky doplnit jejich nápady.

3. krok

Žáci poté pracují ve skupinách. Využijeme již stávajících skupin, pokud byly utvořeny během předcházejících aktivit. Žáci si s sebou do skupiny přinesou své pracovní listy. Společně pak mají za úkol vybrat ke každé části stromu jeden až tři nápady (počet zváží učitel podle věku a podle toho, jak se žákům dařilo při samostatné práci), na kterých se shodnou. Pro skupinovou práci nezapomeneme určit čas, role ve skupině (zapisovatel, mluvčí, časoměřič... viz metodický list Skupinová práce). Vybrané nápady žáci zapíší na příslušnou kartičku (barva, tvar) k části stromu, kartičky nalepí na společný strom.

4. krok

Žáci dostanou čas, aby si prohlédli vytvořený strom. Společně nad ním můžeme ještě diskutovat například v komunitním kruhu (viz Metodické poznámky ke školnímu výletu krajinou).

5. krok

Poté se se žáky věnujeme škůdcům – úskalím. Pomocí brainstormingu (viz Metodické poznámky ke školnímu výletu krajinou) sbíráme nápady, jak se škůdcům vyhnout, jaká opatření učinit, aby dopady nepříznivého působení škůdců byly co nejmenší.

Strom zůstává viset ve třídě. Můžeme žákům poskytnout čas se ještě vyjádřit, třeba prostřednictvím jinobarevných kartiček než jaké se na stromě doposud vyskytují (počet vyjádření za každého žáka můžeme omezit počtem vydaných kartiček). Žáci tak mohou například během celého týdne kdykoliv na strom své vyjádření přilepit, v malotřídních školách můžeme požádat o komentář všechny včetně rodičů a dalších (vzkazy do schránky umístěné pod strom, který vyvěsíme na viditelné a snadno přístupné místo). Vzniklý strom může být předlohou pro vznik prezentace projektu, po úpravě může být i prezentací samotnou.

V tomto způsobu plánování chybí časový rozměr. Ten můžeme zpracovat jako poslední například pomocí časové osy, její jednotlivé body vybereme z relevantních částí stromu. U mladších dětí zatím můžeme časový harmonogram vynechat a doplnit jej později, opět záleží na celkovém pojetí projektového záměru a zda existuje možnost, že by mohl být projektový záměr opravdu uskutečněn.

Pomocí této aktivity lze plánovat více projektových záměrů najednou, jednotlivé skupiny řeší různé záměry, poté si je navzájem prezentují (v komunitním kruhu pak neřešíme společně jeden projekt, ale navzájem si žáci představují své projekty). Podle toho pak upravíme navazující kroky 4 a 5.

POPIS ČÁSTÍ STROMU

Část stromu | barva | tvar (podle fantazie a zvoleného druhu stromu)

Otázka pro žáky:

- ✓ vysvětlivky – jejich využití záleží na učiteli a věku žáků;
- ✓ můžeme je využít jen pro svou vlastní informaci, pro starší žáky můžeme vysvětlivky vyvěsit na plakát, který bude během práce ve skupinách k dispozici k nahlédnutí.

Kořeny | bílá barva | obdélníčky

Kořeny obstarávají zásobování vláhou a živinami.

Proč to děláme a jak nás to napadlo?

- ✓ proč chceme uskutečnit náš projekt;
- ✓ čím jsme motivováni (zkušenosti, znalosti, zážitky, inspirace);
- ✓ jak a kdy vznikla myšlenka projektu.

Kmen | modrá barva | kruhy (připodobnění k letokruhům)

Kmen nese korunu stromu, je oporou.

Kdo co udělá a kdo nám pomůže?

- ✓ kdo může námi zvolený projekt uskutečnit nebo řešit (lidé a jejich úkoly);
- ✓ jaká je opora a zázemí (pomocníci, materiál);
- ✓ komu výsledek projektu přinese užitek.

Větvě s listy | zelená barva | různé velikosti listu zvoleného druhu stromu (např. list jabloně)

Listy jsou v kontaktu s okolím a zprostředkovávají stromu podněty, zajišťují fungování stromu.

Co k tomu budeme potřebovat?

- ✓ jaké prostředky budou nutné pro uskutečnění projektu (materiální a personální, organizační opatření);
- ✓ s kým budeme případně při uskutečnění projektu spolupracovat a na koho se budeme obracet s žádostí o radu;
- ✓ které metody / postupy budeme využívat při řešení projektu.

Květy a plody se semeny | žlutá barva | plody zvoleného stromu (např. jablka)

Strom plodí jablka, semínka z jablek umožní další rozmnožování.

Co vznikne nebo se změní?

- ✓ symbolizuje smysl a cíle projektu;
- ✓ jak si představujeme ideální stav po uskutečnění projektu;
- ✓ čím můžeme dál navazovat na náš projekt;
- ✓ máme nějaké jiné cíle.

Škůdci | červená barva | podle zvoleného druhu stromu nebo jen kartička (u jabloně např. červ)

Škůdci ohrožují zdárný růst stromu a tvorbu plodů.

Co nám může zabránit v cestě k cíli?

- ✓ které nepříznivé vlivy mohou ohrožovat úspěšné uskutečnění projektu;
- ✓ která úskalí budeme muset překonat;
- ✓ čím může být narušeno bezvadné směřování k cílům projektu.

POPIS ČÁSTÍ STROMU

1. varianta

Obsahuje jednotlivé části stromu s motivační větou a otázkou (výše v textu tučně, např. „**Co vznikne nebo se změní?**“). Pod každou částí stromu je volné políčko k zapisování.

2. varianta

Obsahuje jednotlivé části stromu s motivační větou, otázkou (výše v textu tučně, např. „**Co vznikne nebo se změní?**“) i vysvětlivkami (výše v textu odrážky). Pod každou částí stromu je volné políčko k zapisování.

V rámci projektu „Škola - srdce regionu“ vydalo Centrum pro komunitní práci západní Čechy ve spolupráci s Občanským sdružením Ametyst a MAS Aktivios. Partnerem projektu je Volkshochschule im Landkreis Cham e.V.

CpKP západní Čechy
<http://www.cpkp.cz>

Občanské sdružení Ametyst
<http://www.ametyst21.cz>

MAS Aktivios
<http://www.mas-aktivios.cz>

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Projekt je financován z prostředků Evropské unie, z programu Cíl 3 - přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Bavorsko 2007-2013.

Všechny obsažené materiály jsou volně přístupné a jejich využití se řídí českou verzí licence BY-NC-SA. Uveďte autora – neužívejte komerčně – zachovejte licenci. Více informací na <http://www.creativecommons.cz>.